

SOM-INSTITUTET
SAMHÄLLE OPINION MEDIER

SOM-INSTITUTETS TRENDUPPDATERING: DEMOKRATI, EKONOMI OCH AI

ANNIKA BERGSTRÖM
PROFESSOR I JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION
FÖRESTÅNDARE FÖR SOM-INSTITUTET

Innehåll i denna presentation

- Demokrati
- Ekonomi
- AI

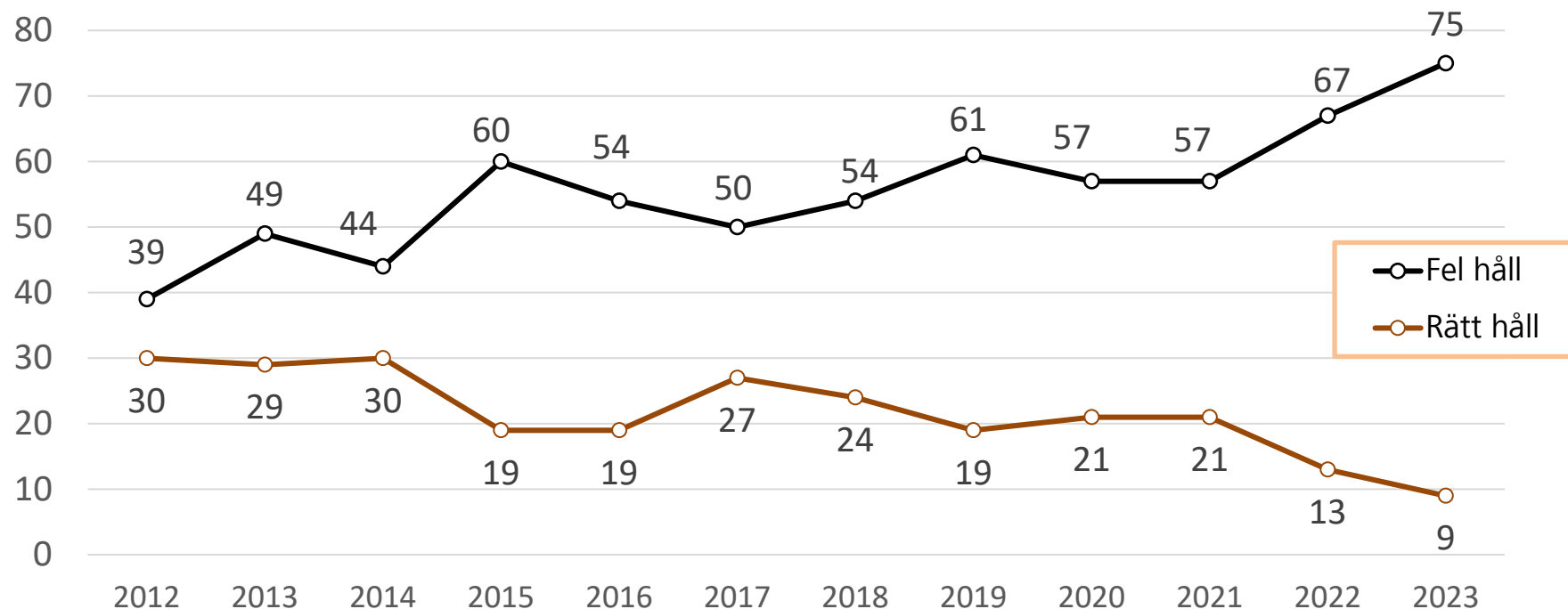

DEMOKRATI

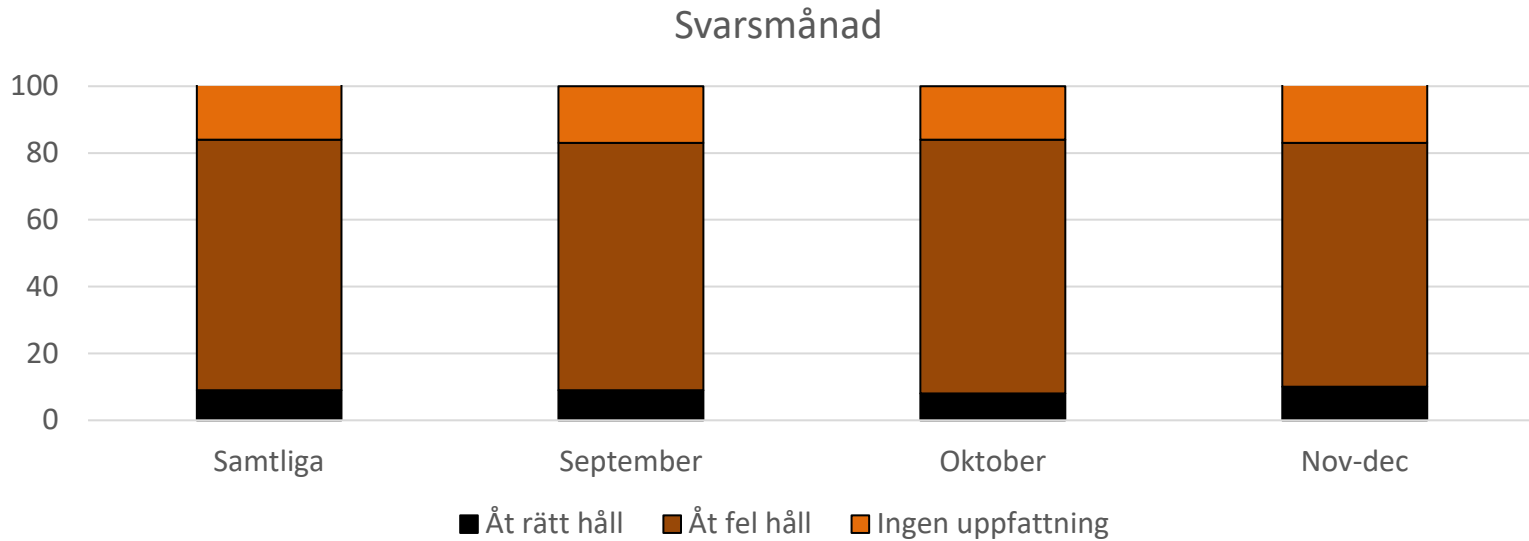
"Allmänt sett, tycker du att utvecklingen i Sverige går åt rätt håll eller åt fel håll?"

Bedömning av utvecklingen i Sverige (procent)

"Allmänt sett, tycker du att utvecklingen i Sverige går åt rätt håll eller åt fel håll?"

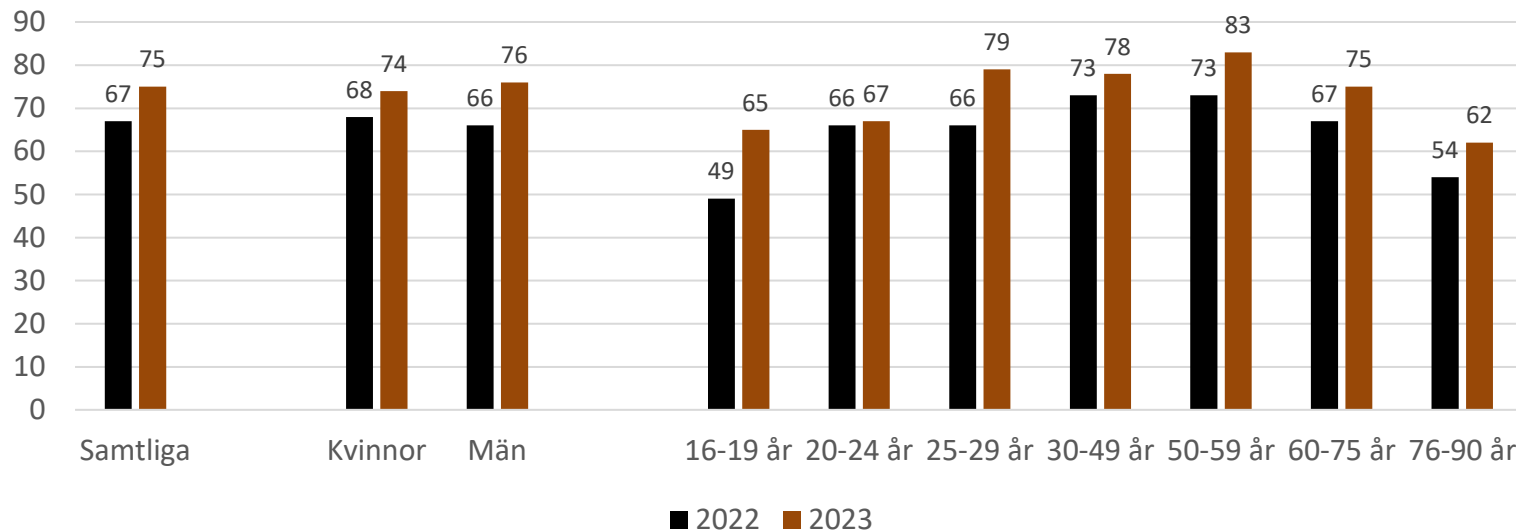
Bedömning av utvecklingen i Sverige (procent)

"Allmänt sett, tycker du att utvecklingen i Sverige går åt rätt håll eller åt fel håll?"

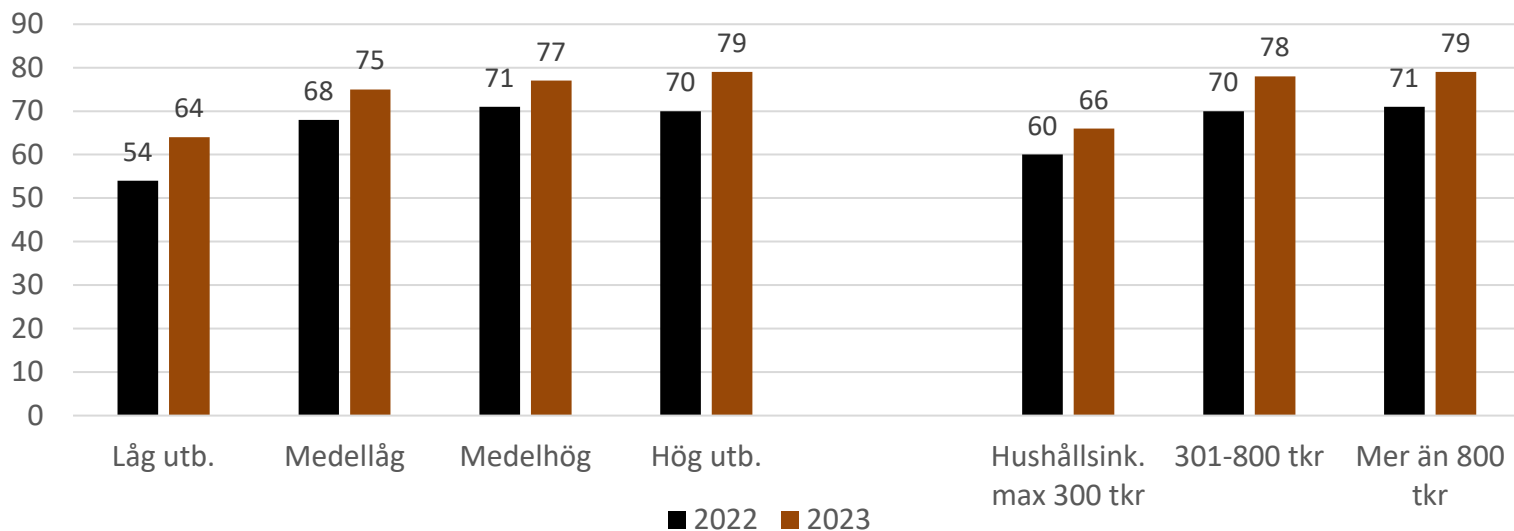
Bedömning av utvecklingen i Sverige 2022 och 2023

Andel *fel håll* (procent)

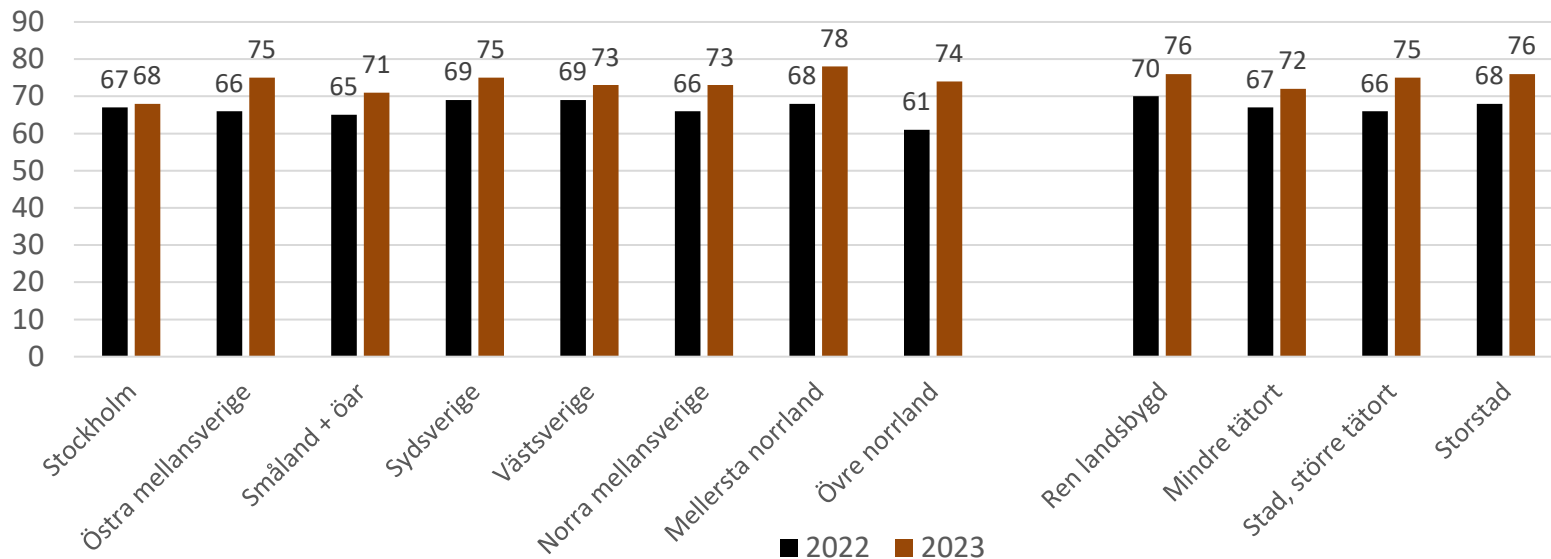
Bedömning av utvecklingen i Sverige 2022 och 2023

Andel *fel håll* (procent)

Bedömning av utvecklingen i Sverige 2022 och 2023

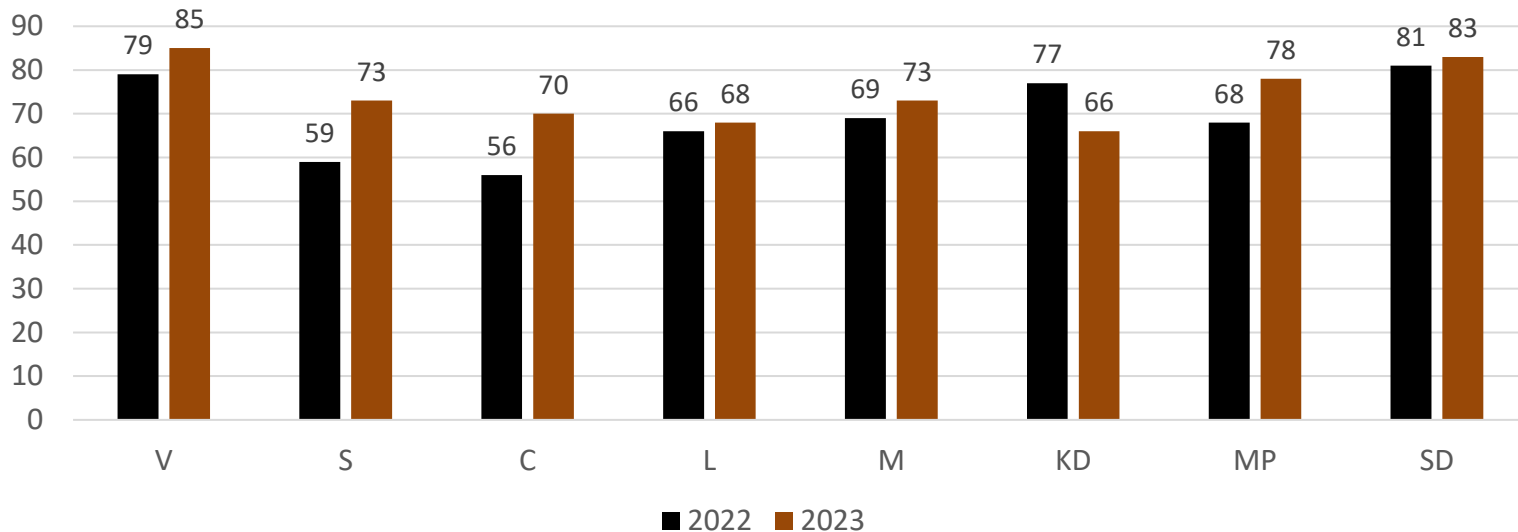
Andel *fel håll* (procent)

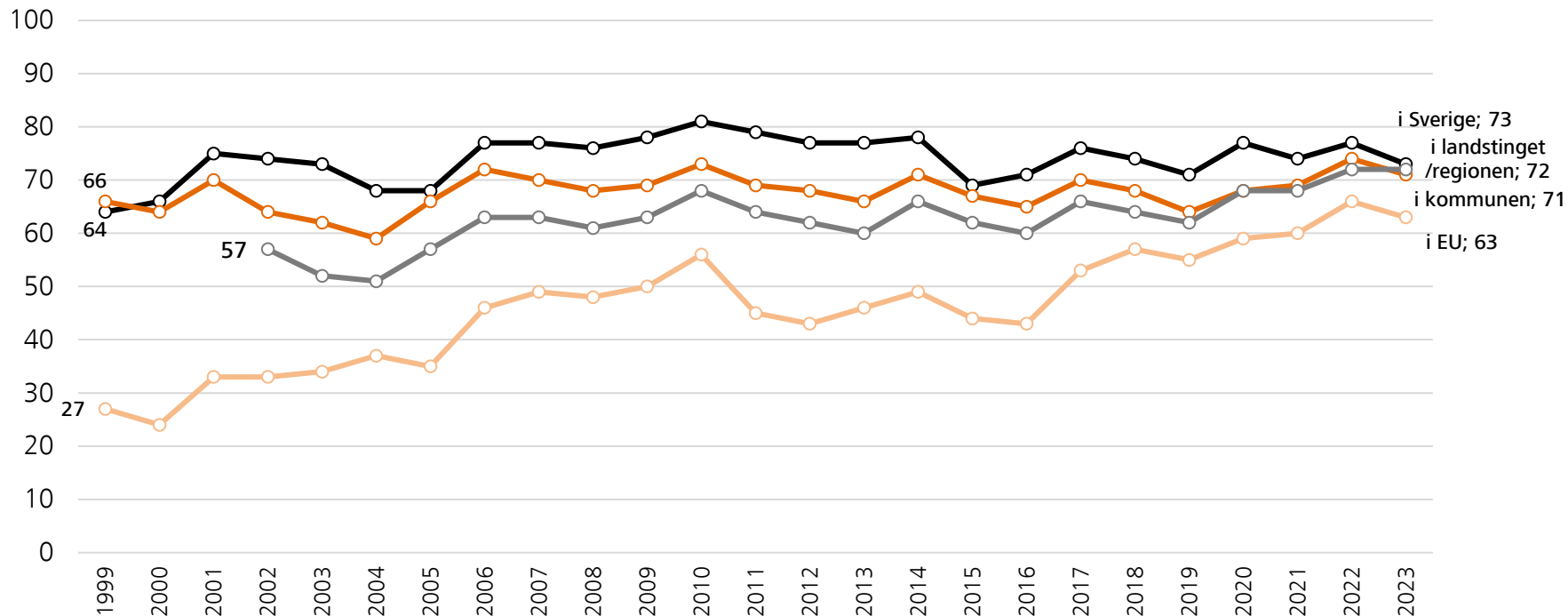
Bedömning av utvecklingen i Sverige 2022 och 2023

Andel *fel håll* (procent)

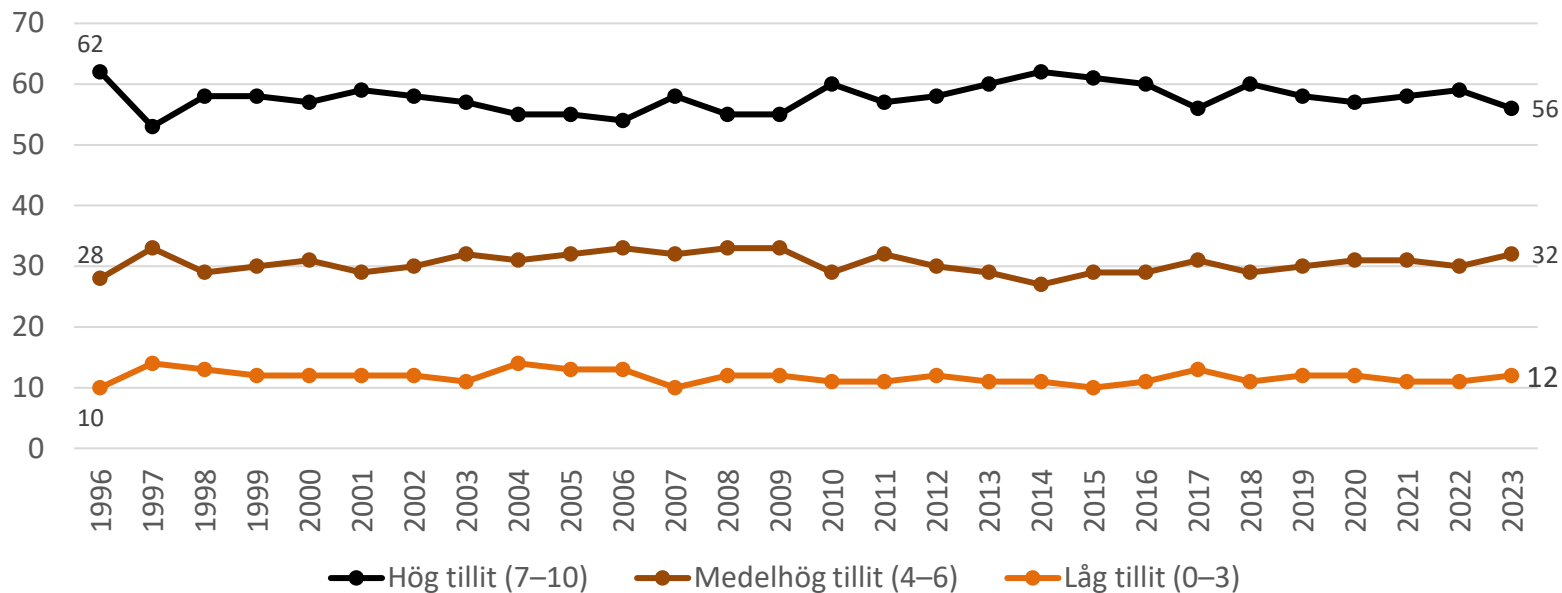
Bedömning av hur demokratin fungerar

Andel mycket/ganska nöjd (procent)

”Enligt din uppfattning, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?”

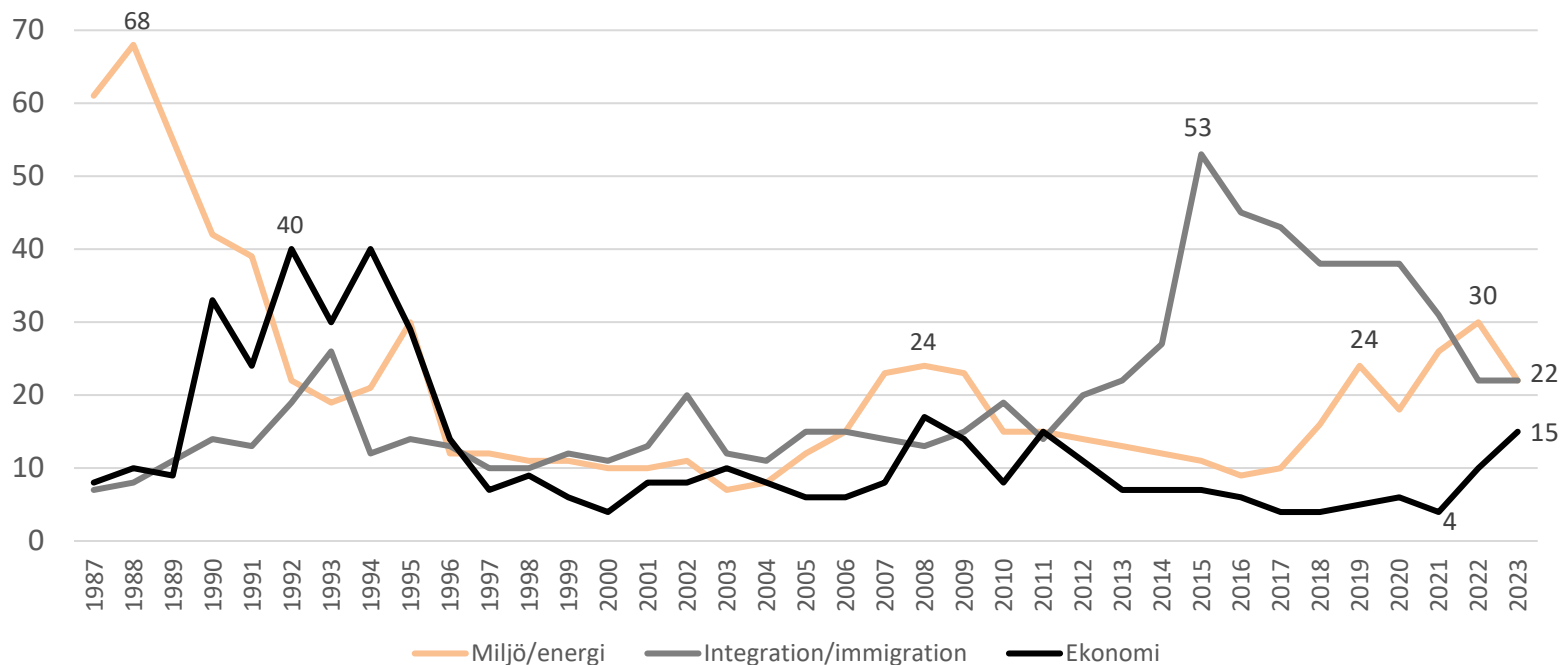
Mellanmänsklig tillit (procent)

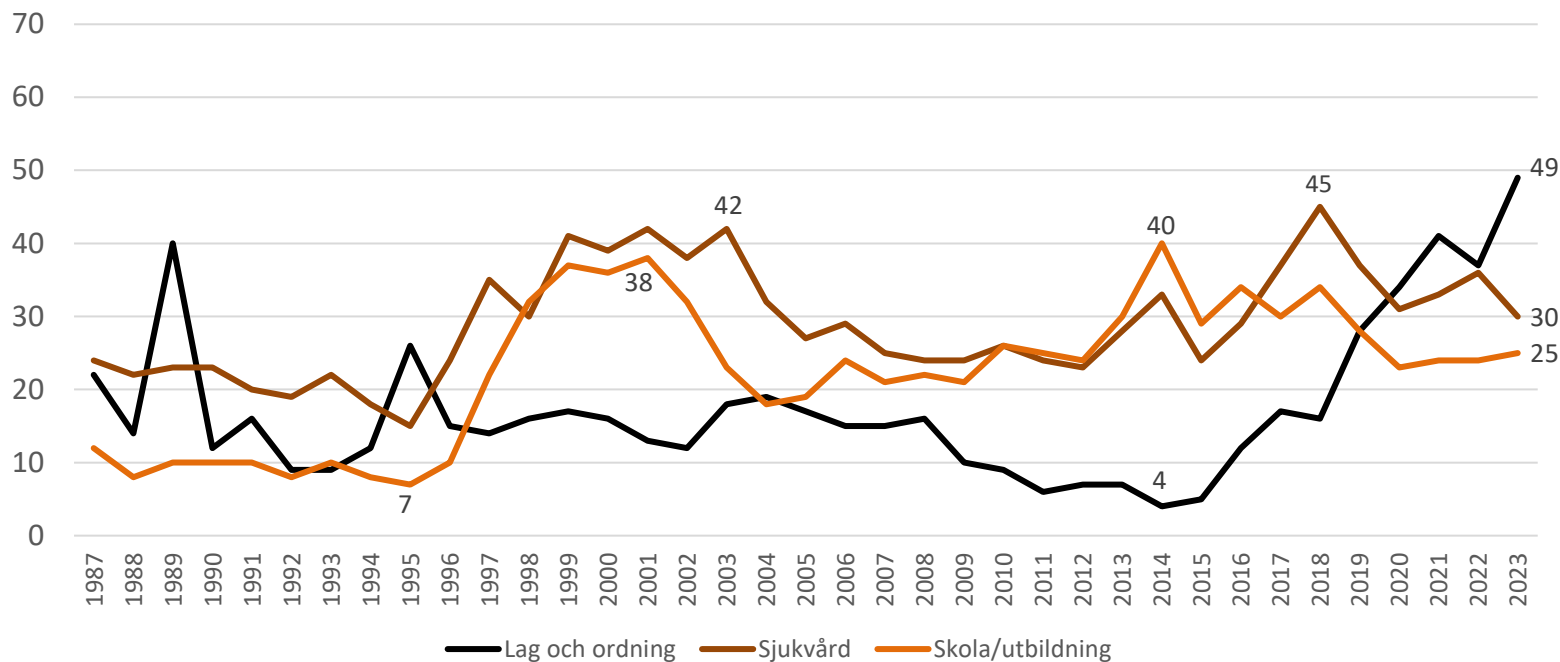
SOM-institutets mätning av viktiga frågor eller samhällsproblem

- En öppen fråga om vilka frågor eller samhällsproblem de svarande anser är viktigast i Sverige idag.
- Upp till tre olika frågor/problem kan anges
- Öppna svar där deltagarna formulerar sig med egna ord kodas in i några hundra kategorier som sedan sammanförs till ett drygt 20-tal huvudområden

Viktiga samhällsfrågor 4-6

Viktiga samhällsfrågor 1-3

Sammanfattning – demokratibedömningar

- ✓ Rekord i negativ syn på Sveriges utveckling
- ✓ Ökad pessimism i de flesta grupper, KD-sympatisörer och boende i Stockholm undantagna
- ✓ Nöjdhet med demokratin och tillit till andra människor stabilt högt även om vi ser en liten tillbakagång jämfört med 2022.
- ✓ Lag och ordning fortsatt viktigast på medborgarnas dagordning och vi ser en ökning sedan 2022

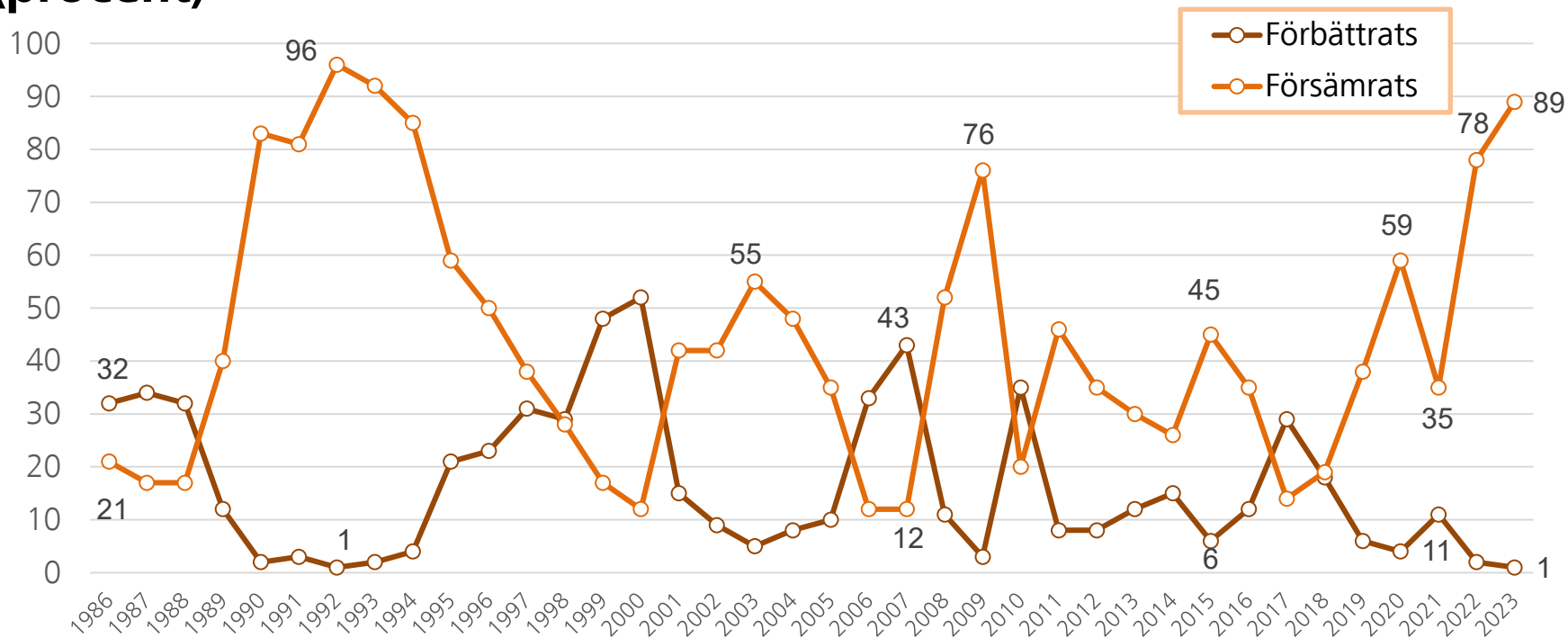

EKONOMI

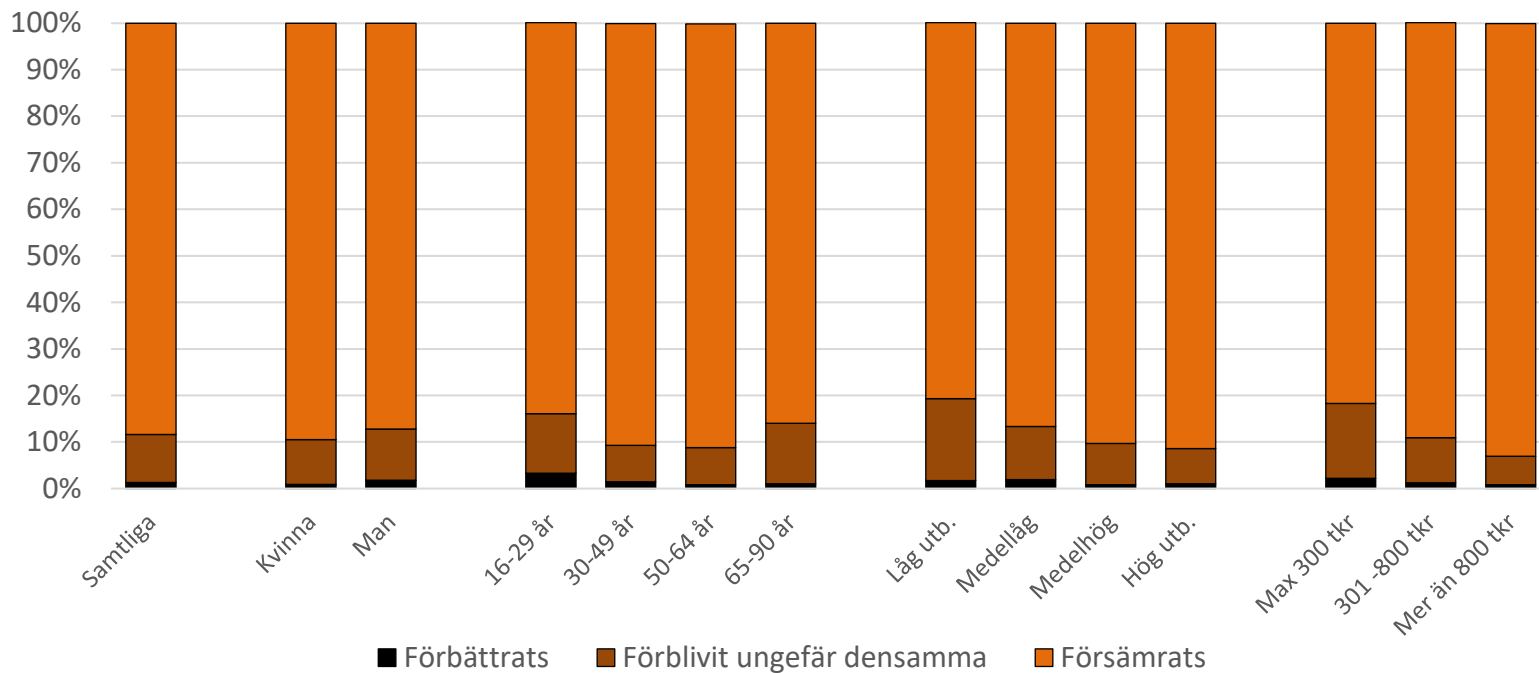

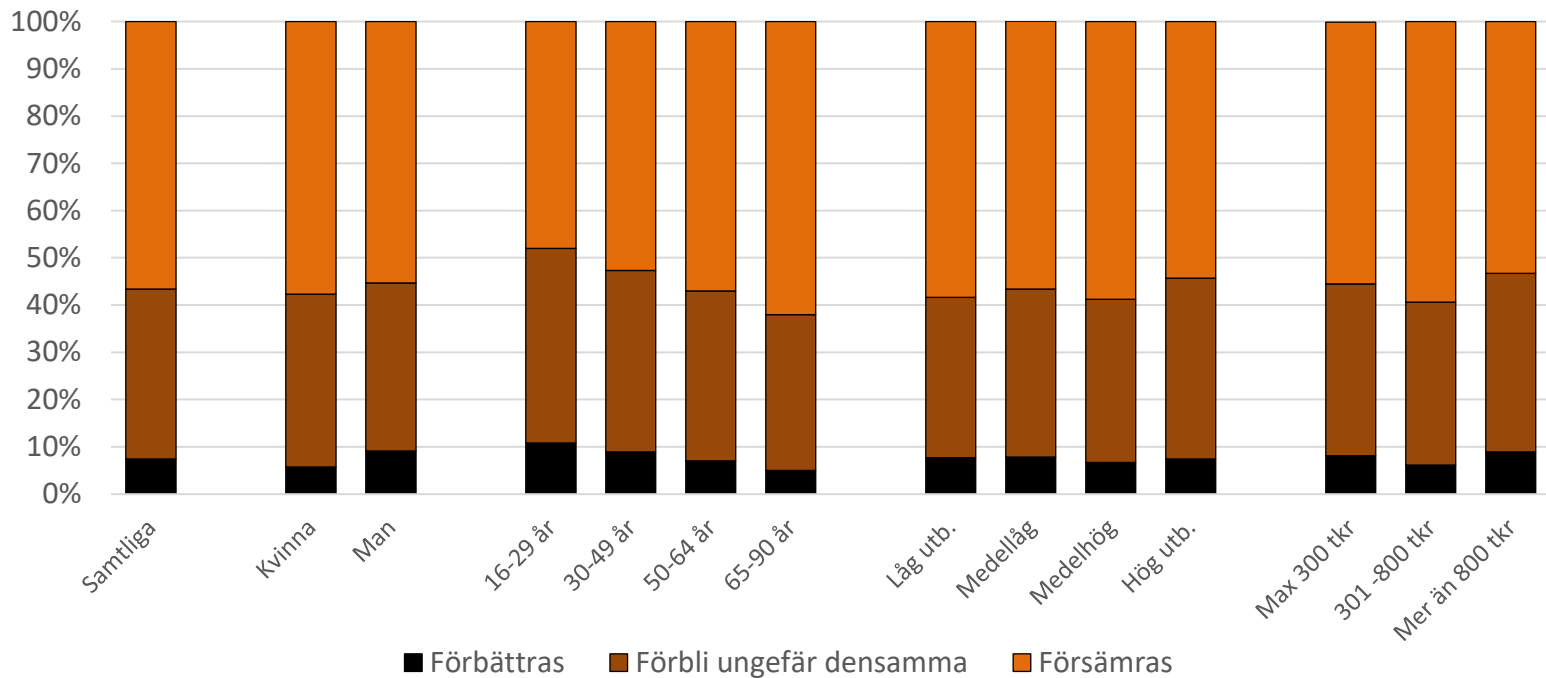
Bedömningar av den svenska ekonomin *senaste* 12 månaderna (procent)

Bedömning av den svenska ekonomin *senaste* 12 månaderna i grupper (procent)

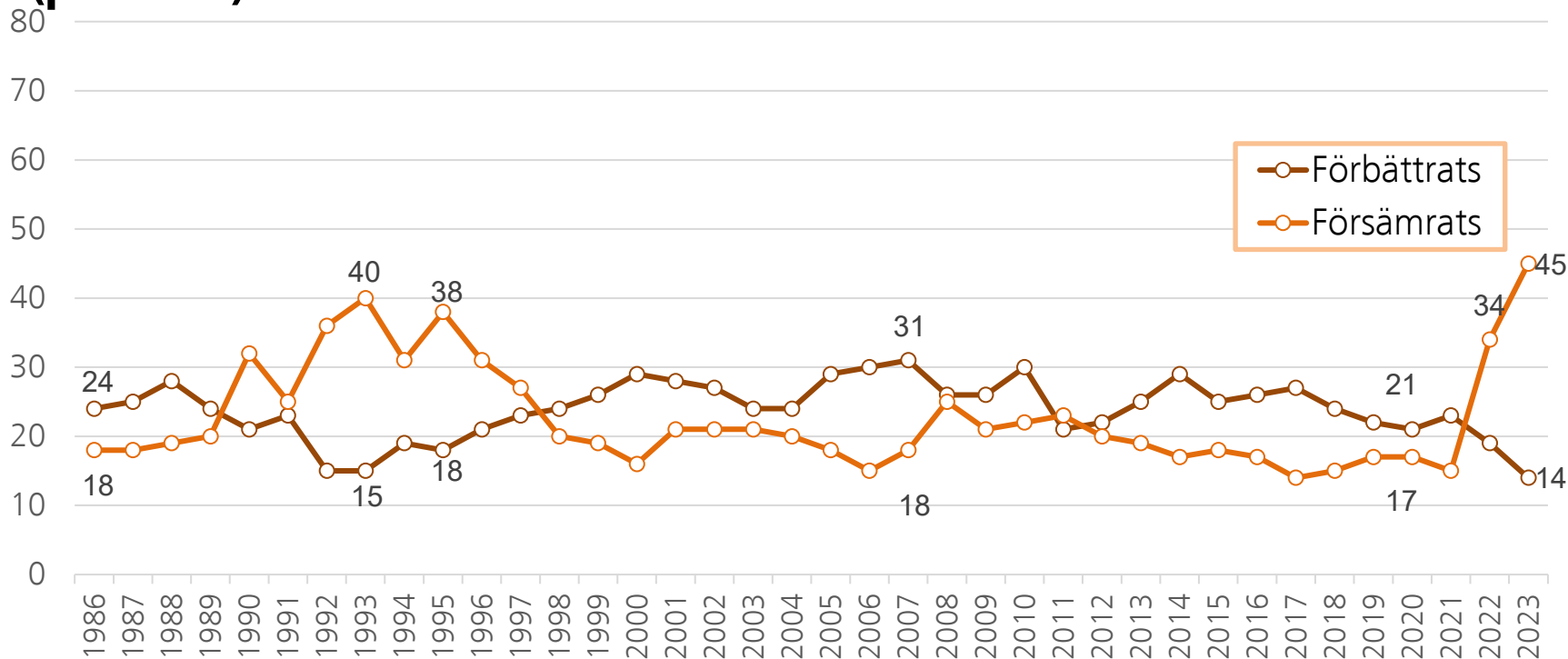

Bedömning av den svenska ekonomin under *kommande* 12 månader i grupper (procent)

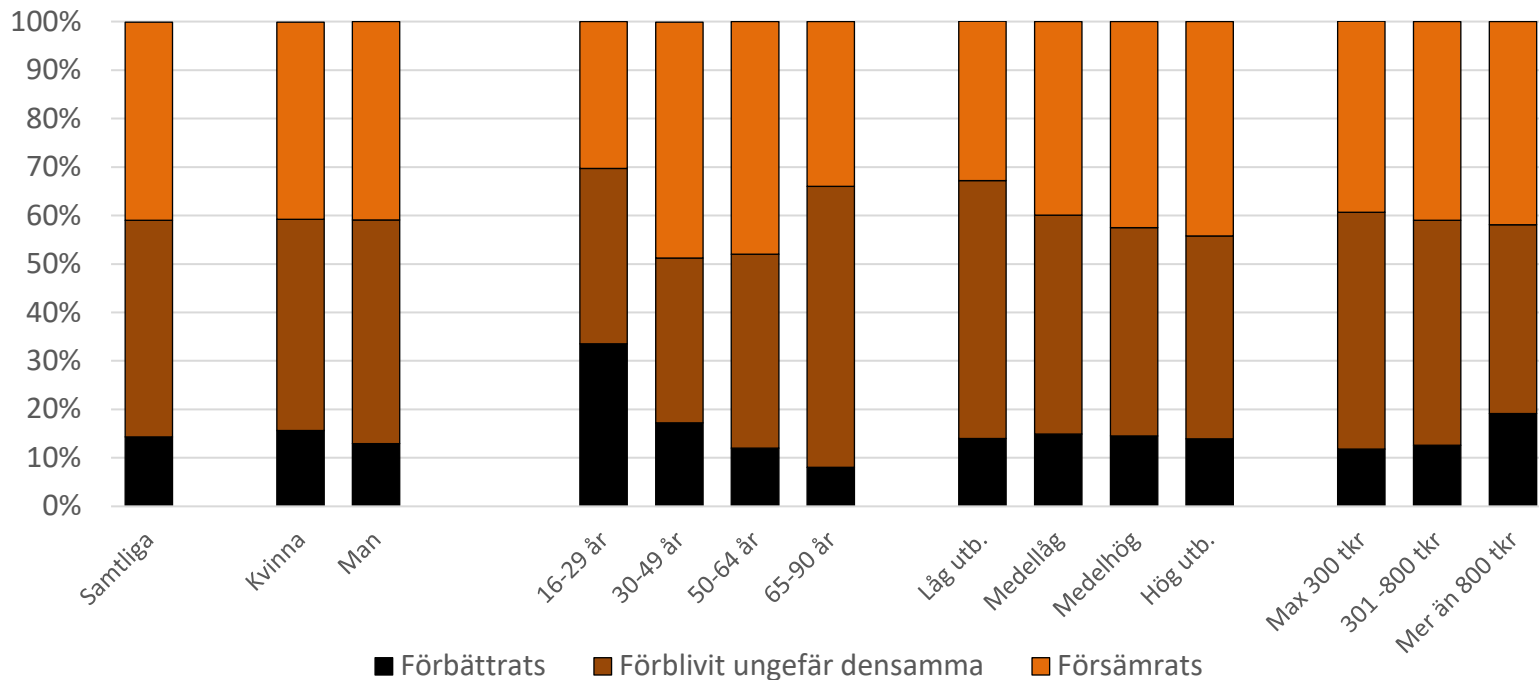
“Hur har enligt din mening nedanstående ekonomiska förhållanden förändrats under de senaste 12 månaderna? Din egen ekonomiska situation”

Bedömning av den egna ekonomin *senaste* 12 månaderna (procent)

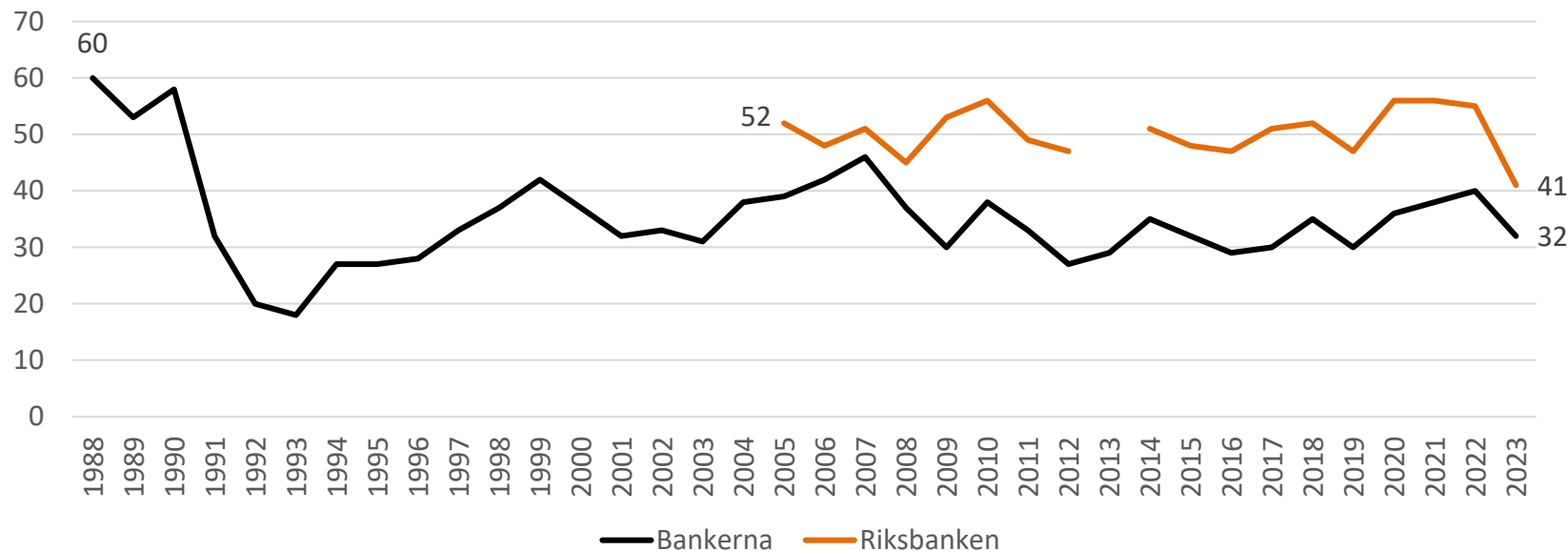
“Hur har enligt din mening nedanstående ekonomiska förhållanden förändrats under de senaste 12 månaderna? Din egen ekonomiska situation”

Bedömning av egna ekonomin *senaste* 12 månaderna i grupper (procent)

Förtroende för bankerna och Riksbanken

Andel mycket/ganska stort förtroende (procent)

Sammanfattning – synen på ekonomin

- ✓ Mest negativa synen sedan 1990-talet på samhällsekonomin och den personliga ekonomin
- ✓ Personer med lägre utbildning och inkomst gör den mest pessimistiska bedömningen av ekonomin i Sverige
- ✓ Yngre medelålders gör den mest pessimistiska bedömningen av utvecklingen av den personliga ekonomin
- ✓ En majoritet spår en fortsatt försämring i svensk ekonomi kommande året
- ✓ Förtroendet för såväl Riksbanken som bankerna faller mellan 2022 och 2023

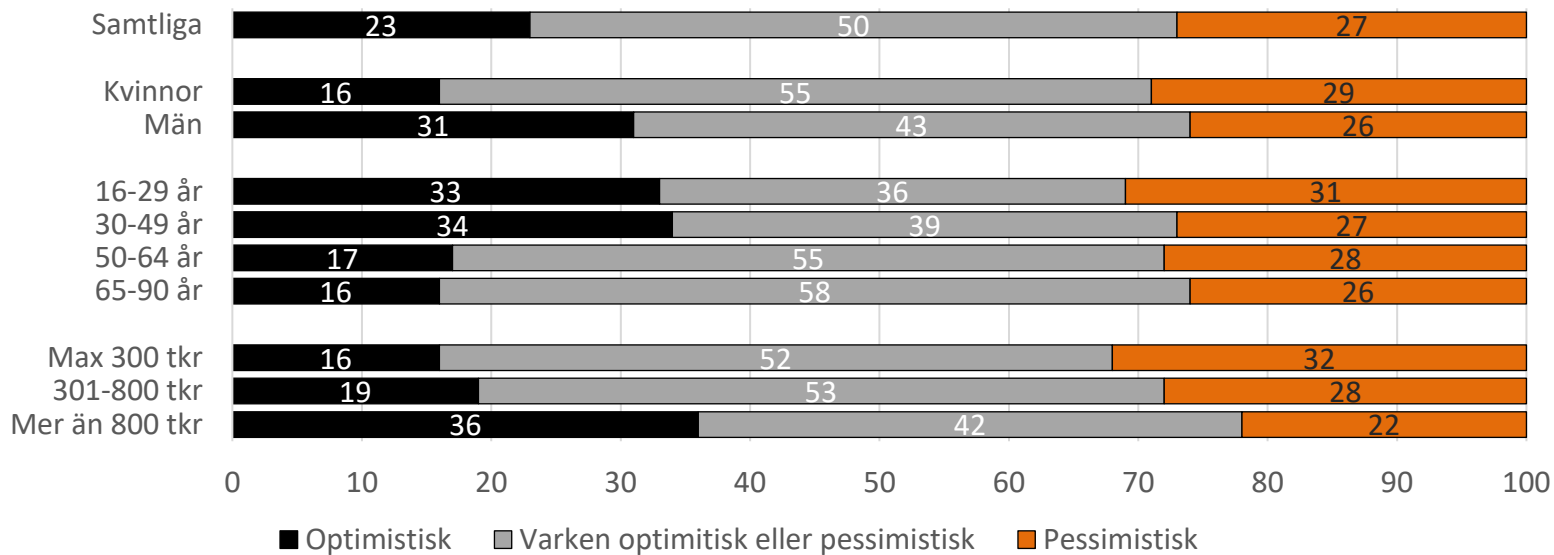

AI

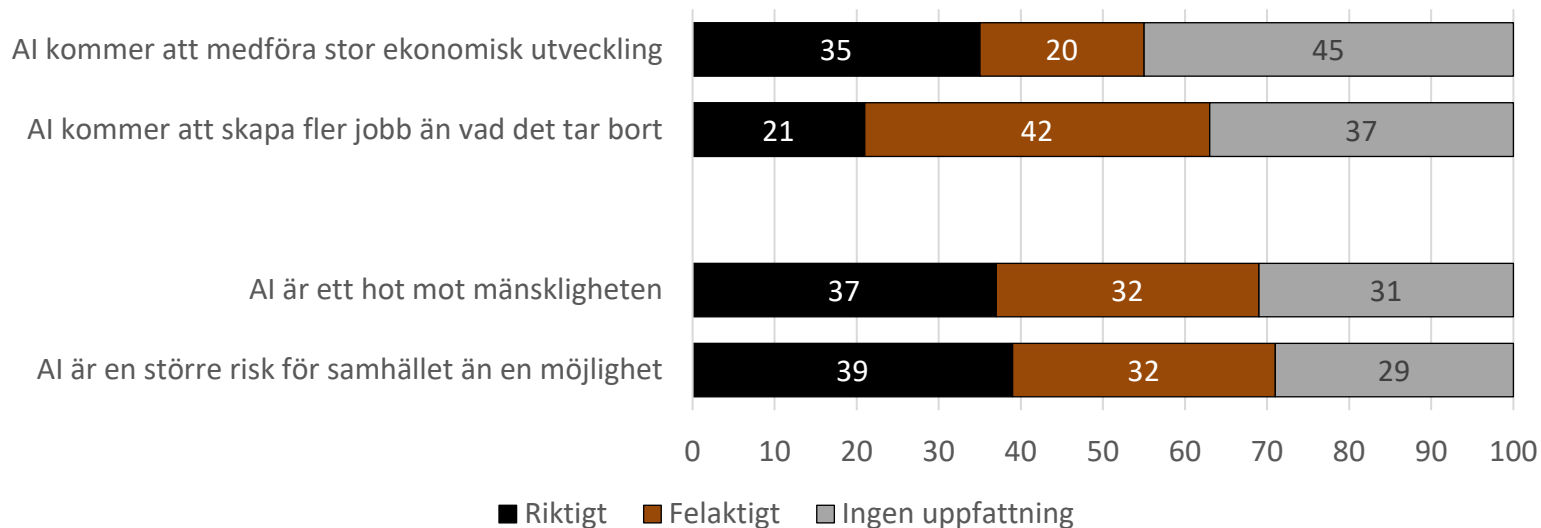

Optimistisk eller pessimistisk gällande AI:s påverkan (procent)

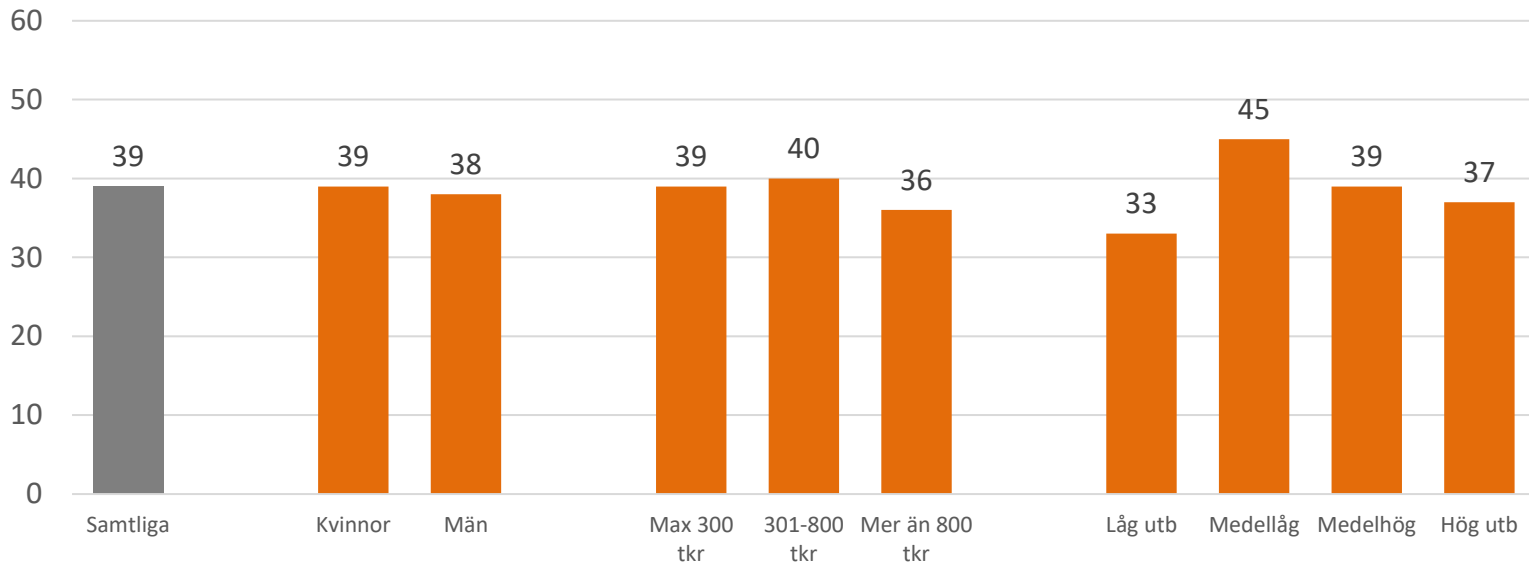

Inställning till AI i samhället (procent)

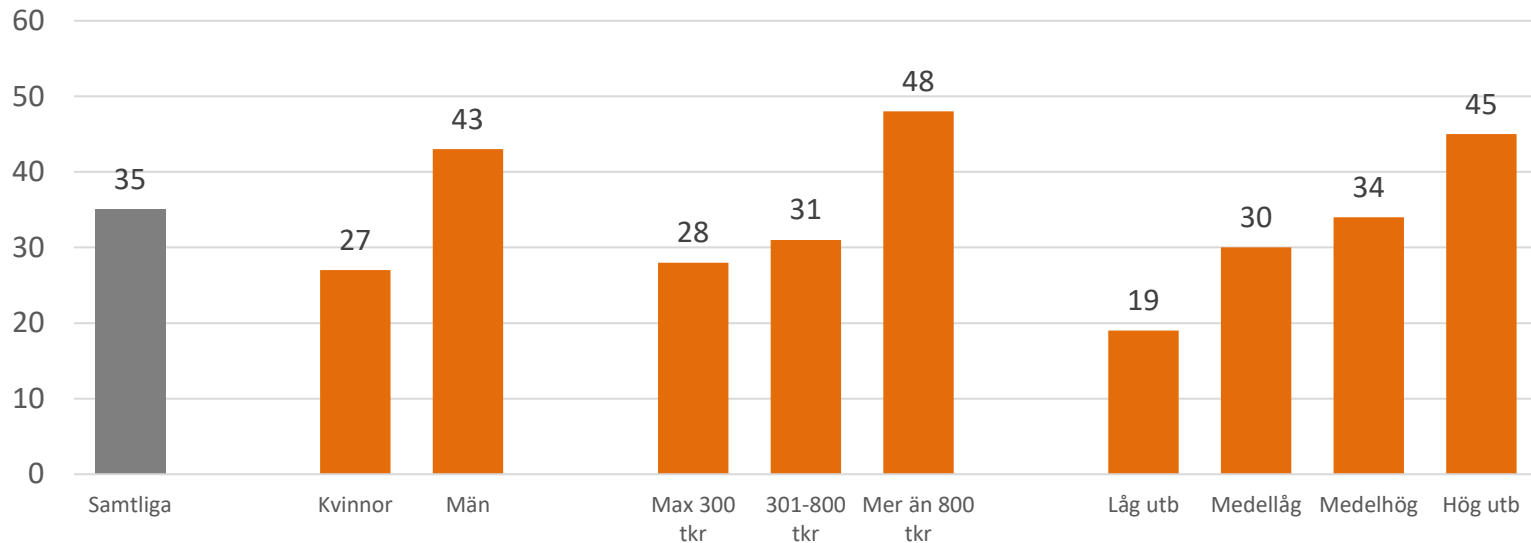
AI som risk för samhället

Andel helt eller delvis riktig (procent)

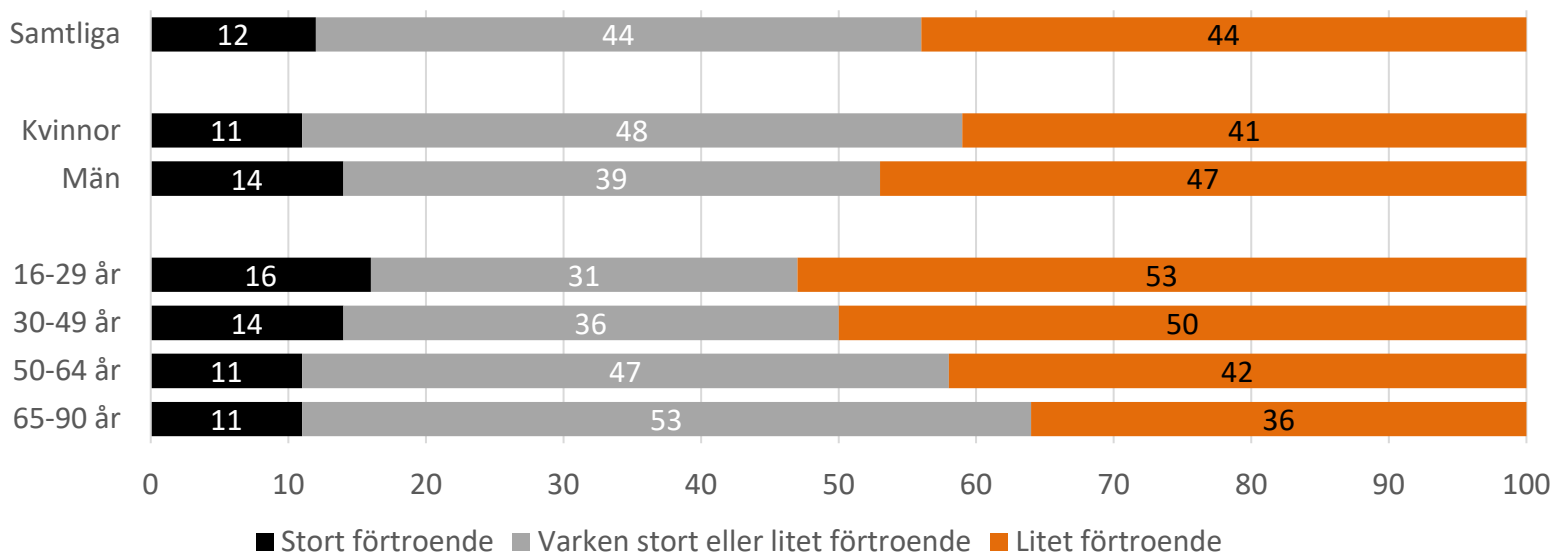

AI och ekonomisk utveckling

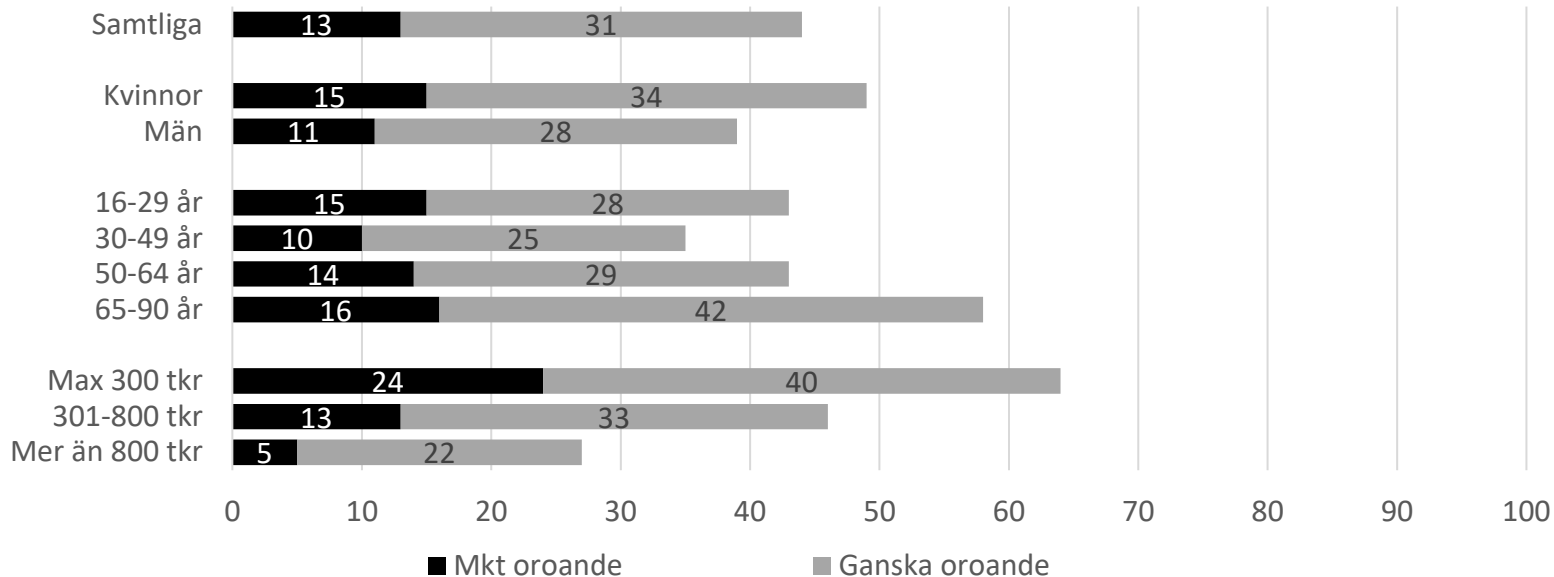
Andel helt eller delvis riktig (procent)

Förtroende för att teknikföretagen utvecklar AI ansvarsfullt (procent)

Oro för arbetslöshet på grund av AI (procent)

Sammanfattning – AI

- ✓ Optimismen och pessimismen övergripande har ungefär lika stor utbredning men många har ingen uppfattning
- ✓ AI som hot och risk är lite mer vanligt än AI som möjlighet. Många har ingen uppfattning
- ✓ Det finns en viss oro för att AI ska ta jobben ifrån oss
- ✓ Förtroendet för att AI-företag tar ansvar för utvecklingen är låg
- ✓ Män har generellt sett en något mer positiv uppfattning om AI-relaterade frågor än vad kvinnor har
- ✓ Hög utbildning och hög inkomst korrelerar med en något mer positiv uppfattning om AI i samhället

Tack för uppmärksamheten!